

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 0850812201
Andreas Evestedt
Telefon: 0850812230

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
22 september 2022

Medborgarförslag om barnkonsekvensanalys för Södermalm

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.
2. Medborgarförslaget överförs till stadsbyggnadsnämnden för vidare hantering.

Sammanfattning

Södermalms stadsdelsnämnd har fått ett medborgarförslag barnkonsekvensanalys för Södermalm. Förslaget innebär i korthet att en övergripande barnkonsekvensanalys för hela Södermalm i enlighet med Stockholms Översiktsplan 2019 görs över pågående och planerade detaljplaner på Södermalm inklusive Hammarby Sjöstad.

Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget lyfter viktiga aspekter som rör barn och ungas behov av friytor vilket är viktigt ur många aspekter, inte minst ut ett hälsoperspektiv.

Förvaltningen delar beskrivningen angående den trängsel som idag råder på vissa platser i parkmiljön inom stadsdelsområdet. Detta gäller exempelvis då parker behöver nyttjas som förskole- och skolgårdar.

I samband med att stadsdelsnämnden erhåller förslag till detaljplaner för ny bebyggelse bevakar förvaltningen att en barnkonsekvensanalys har genomförts av förslaget.

Då ansvaret för planfrågor, där bland annat framtagande av barnkonsekvensanalyser ingår, ligger hos stadsbyggnadsnämnden föreslår förvaltningen att stadsdelsnämnden överför medborgarförslaget till stadsbyggnadsnämnden för vidare hantering.

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnd har fått ett medborgarförslag om barnkonsekvensanalys för Södermalm. Stadsdelsnämnden beslutade vid nämndsammanträdet den 28 april 2022 att ge förvaltningen i uppdrag att bereda medborgarförslaget. Medborgarförslaget bifogas i bilagorna 1-7 till tjänsteutlåtandet.

Ärendet

Medborgarförslaget, som är framtaget av ”Föreningen Södermalmsparkernas Vänner”, innebär i korthet att en övergripande barnkonsekvensanalys för hela Södermalm i enlighet med Stockholms Översiktsplan 2019 görs över pågående och planerade detaljplaner på Södermalm inklusive Hammarby Sjöstad.

Förslagsställaren påpekar att det i Stockholms Översiktsplan 2019 påtalas att det råder brist på parkmark inom Södermalms stadsdelsområde. Enligt förslagsställaren är bristen på parkmark inom stadsdelsområdet inget nytt. Redan i Parkplan 2009 anges att Södermalm är en av de stadsdelar som har minst friyta per invånare.

År 2009 var invånarantalet i stadsdelsområdet cirka 114 000 men sedan dess har flera parker och grönstråk bebyggts samtidigt som invånarantalet ökat till cirka 131 000 (31 december 2020). Enligt förslagsställaren utgör barn och unga (i åldersgruppen 0 - 19 år) cirka en femtedel av befolkningen.

I Parkplan 2019 påtalas att förskole- och skolgårdar får allt mindre yta och att barnen hänvisas till de allmänna lekplatserna, naturlekplatserna och parklekarna för sin utelek. Det blir trängsel på dessa och parkerna slits hårt. Enligt förslagsställaren rimmar dessa försämringar illa med riktlinjerna i Översiktsplan 2019 för Barn i staden.

I dessa riktlinjer anges att *”Stockholms befolkningstillväxt innebär en ökning av både antalet och andelen barn i staden.*

Stadsplaneringen behöver ta hänsyn till ökningen och prioritera barnens behov tidigt i planeringen vid avvägningen mellan olika intressen. Det innebär bland annat att mark för skolor reserveras och att möjligheten till kvalitativa utemiljöer för skolor och förskolor beaktas....

... Barnens naturliga sätt att förhålla sig till omvärlden är genom lek. Leken bidrar till både fysisk som psykisk utveckling. Det är viktigt att skapa variation genom lekplatser för olika åldrar. Stadsplaneringen ska därför verka för stimulerande och kvalitativa utemiljöer i hela staden.”

Förslagsställaren citerar vidare att detta ska uppnås genom ”*integrerad barnkonsekvensanalys och dialog*”.

Enligt förslagsställaren genomförs barnkonsekvensanalyser inte alls. Vidare saknas det enligt förslagsställaren ett helhetsgrepp över Södermalm och hur förtätningen kommer påverka tillgången till förskole- och skolgårdar, lekparker, bollplaner och parker i allmänhet.

Vidare godtar staden, enligt förslagsställaren, utrymmen för barns lek och rörelse långt under den rekommenderade storleken på förskolegårdar som ibland bara blir utsläppsgårdar, ibland ingen gård alls eller på befintlig skolgård.

I förslaget anges att Boverket rekommenderar att det helst ska finnas 40 kvadratmeter friyta per barn i förskola, 30 kvadratmeter friyta per barn i grundskola samt ett minimum på 3 000 kvm friyta totalt på gård oberoende av antalet barn.

Enligt förslagsställaren är bristen på friyta och grönska förödande för barnens möjligheter till daglig lek och rörelse i en stimulerande omgivning. Förslagsställaren påpekar vidare att all forskning visar hur viktigt det är för barnens hälsa, fysiska och psykiska utveckling, koncentration och inlärningsförmåga med en stor och varierad utemiljö. Alarmerande är rapporterna om att barn och ungas fysiska och psykiska hälsa försämrats över tid. För äldre barn saknas bollplaner för spontan lek och spel, såsom fotboll, handboll, volleyboll och brännboll.

I medborgarförslaget beskrivs de planerade byggprojekt som anges i Parkplan Södermalm från 2019 vilka berör parkmark såsom Hornsbruksgatan, Lundagatan, Södra Skanstull samt byggprojekten som berör hårdgjord kvartersmark såsom kvarteret Persikan och Lugnet i Hammarby Sjöstad. Även projekten i kvarteret Plankan och vid Hovings malmgård lyfts i förslaget.

I förslaget anges att en övergripande barnkonsekvensanalys behövs för att ge en bild av hur och var barn kan leka och hur många det skulle bli på varje gård/skolgård/lekplats/park/naturmark, om de ovan nämnda planerna genomförs. Den skulle vidare också visa vilka konflikter som finns vad gäller buller och luftkvalitet och hur vägarna mellan förskola, skola och plats för utevistelse ser ut.

Förslagsställarna anger avslutningsvis att en övergripande barnkonsekvensanalys är ett nödvändigt underlag för beslut om ny bebyggelse, beslut som tar hänsyn till barns intressen, hälsa och utvecklingsmöjligheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 12 september 2022 samt i rådet för funktionshindersfrågor den 13 september 2022.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget lyfter viktiga aspekter som rör barn och ungas behov av friytor vilket är viktigt ur många aspekter, inte minst ut ett hälsoperspektiv.

Förvaltningen delar beskrivningen angående den trängsel som idag råder på vissa platser i parkmiljön inom stadsdelsområdet. Detta gäller exempelvis då parker behöver nyttjas som förskole- och skolgårdar.

I samband med att stadsdelsnämnden erhåller förslag till detaljplaner för ny bebyggelse bevakar förvaltningen att en barnkonsekvensanalys har genomförts av förslaget.

Då ansvaret för planfrågor, där bland annat framtagande av barnkonsekvensanalyser ingår, ligger hos stadsbyggnadsnämnden föreslår förvaltningen att stadsdelsnämnden överför medborgarförslaget till stadsbyggnadsnämnden för vidare hantering.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Expedieras till

Förslagslämnaren och till stadsbyggnadsnämnden.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Andreas Evestedt
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslaget.
2. Tillägg till medborgarförslaget.
- 3-7 Bilagor till medborgarförslaget.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2022-08-31
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2022-08-31